

અસલી કીરસા બાતસવીર

નાઝની-પઢાન

કાગઢી મહમુદ એન્ડ મહમદભાઈ

બુકસેલર એન્ડ પબ્લીશર

સ્ટેશનરોડ, અંધારાની ગોડી સામે-સુરત.

પ્રિંટ થા ગ્યાને

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય
અમદાવાદ
ગુજરાતી કોપીસર્જન-સંગ્રહ
૧૪૮૨૪

જાણી પ્રસિદ્ધ કરનાર:-

કાગદી મહંમુદ એન્ડ મહમદભાઈ
શુકસેલર એન્ડ પબ્લીશર.

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કોર્પોરાશન વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૧૪૮૨૪ વર્ગીક

પુસ્તકનું નામ જાઝ્જી-૫૪૧

વિષય ૭ : ૪

નાઝની પઠાન

૭૮૬

સના હમ્મે રમકો હય હાયમ મુદામ,
ક્રીયા જીસને પૈદા સબી ખસો આમ.
વો સત્તાર ગફ્ફાર એઝહ તઆલા,
જો રઝાક ખાલીક વો હય જીલજલાલ.
ખલકમેં ઉજલા મોહમ્મદ રસુલ,
હુવા દીન જીસકા બકા પર કબુલ.
ખલીફે મોહમ્મદકે હયેં ચાર ચાર,
અબુબકર સીદીક હયેં ચાહગાર.
હુયમ ચાર ઉતકે હયેં આદીલ ઉમર,
અદલકે ઉપર જીસને ખાંધી કમર.
સુયમ ચાર ઉસમાત હૈગે વલી,
શુબ્હ અતકે સાહેબ ચહારમ અલી.
હસન ઓર હુસેન હયેં નખીકે રતન,
ખીખી ફાતમા કે વો હે જાને તન.
સબી આલ અસહાબ ઉપર તમામ.
નૂજુલ ઉનપે રહમત હો હકકી મુદામ.

ઉન્હોંકા સનાખાં હામીદ ફકીર,
 હોજમમે ઉમીકે વો હોં ફસ્તગીર.

સના બઅદ બોલું મયેં દીગર બયાં,
 બનાઉં મયેં ચંદ શેઅર હીંદી ઝુમા.

હકીકતકો ઝાહિર કરૂં મયે અયાં,
 હીબબે મબતઝીકા બોલું બયાં.

સુના હું મયેં એક શેહર સુરત બંદર,
 જો બસ્તા હય તાપી કીનારે ઉપર.

કીનારે ઉપર શહેર બસ્તા હુએ ખુબ,
 અજબ વહાંકે લોગોંમે હયગા સરૂપ.

દુરસ્તી હવેલી ચોંકી હોગી કતાર,
 અજબ હેહર બસ્ના હુએ જયું ગુલબહાર.

વહાં લોગ આતે હુએં હર ઠારકે
 તરી આર ખુશકી દરયા પારકે.

જો મકકા મદીના હુદેદા બંદર,
 તીબરતકો આતે હયેં સુરત અંદર

કે પુરબ વ પછીમ વ દખન તમામ,
 શી દેહલી વ લાહૌર કાશમીર નામ.

કે ખડોત બદકત હયેં વહાં સો ગુજરાતકી.
 હુએ અએસી ઝલક વહાં સો હર આતકી.

કીતે લોગ તુરકી વ કીતે રૂમી વહાં,
હુએ હોંદ સીંદ હાલાર કૈલી જવાં.

વતન છોડ અપના વાં રેહ ગએ,
વો સુરત અંદરમે સો બાકર રહે.

બીરાદર વ બેહનું કબીલેકે તંધ,
ગએ છોડ પ્રીર યાદ કરતે નહોં.

વતન છોડ અપના કીએ વહાં કરાર,
બાધ એર બેહનોં સેતી દીલ ઉતાર.

સુનો યહાંસે બાલુ મએ દીગર બયાં,
હકીકતકેા અહિર કરૂં મએ અયાં.

બયાં અબ સુનો તુમ સલી કાન ધર,
હોંદુ બેહોત બસ્તે હુએ સુરત અંદર,
બડે માલદાર એર તુજબાર હેં,

કે પ્રીરએનો હામાન કે યાર હુએ.

હુસ્ન એરતોં મે સો હુએ બે શુમાર,
અરીનકે કપડે ગલે બીચ હાર.

નાગર આતમે હુએ નીહાયત જમાલ,

હુસ્નકી તરાવતમેં રાશન હીલાલ.

હોંદુકી રસમ હુએ બ વકતે ફજર,
નહાનેકેા આવે સો તાપી ઉપર.

ઉંડોંમેં થી એક નામની ખુશ શકલ,
નથી શહેરમેં કોઈ ઉસકી મીઝાલ.

ઝરીનોંકે કપડે વ પોશાક પહેન,
લટક નાર ચલતીથી જ્યું હુર એન.

પેશાની કે ઉપર વો ટીલા ધરી,
ઉસે દેખ ઊડતે જનાવર પરી.

ચંદરકા ઉઝલા ઉસી પાસ ગેહન,
ડાલી અપને ગલેમે વો માલા મોહન.

હો લખ લખ લાલીપે લખરેઝ થે,
ગોયા શહુદો શકરમેં આમેઝ થે.

કે હંદાન અંદર થે મોતી જડે,
ઉઝલા ઝમીપર ઉસીકા પડે,

અજબ સરકે ઉપર ખડે ખાલ થે,
સુરખ ગાલ ઉસકે ખડે લાલ થે.

ચરમ થે ઉસીકે સો આહુ મીસાલ,
લતાફતમે થી ખુબ સાહેબ જમાલ.

પાઉ ખીચ ઝાંજરકી ઝમકાર થી,
ઝજર ઉસકે આગે ગીરફતાર થી,
ખરસ પાંચ દસકીથી ઉસકી ઉમર,
જવાનોં કે દીલમેં થા ઉસકા યુજર.

નીકલ ઘરસે બાહિર જો આતી અગર.
 કે જુ ચાંદ પુનમકા આવે નઝર,
 સુંદર નાઝની જળ નીકલતી બહાર,
 ઈશિક બાઝ ઉસપર થે કરતે નઝર.
 અજળ નાઝની ખુબ સાહેબ હુસન,
 લટક કર ઉઠાતી વો અપના ચરન.
 નઝારેકી ખાતીર જવાનાં નીકલ,
 દેખે બહાર આ કર સો ઉસકી શકલ.
 કીતે લોગ ખંદે ન બાંદે તમામ,
 નઝારેકો આતે થે વહાં પર મુદામ.
 પઠાન એક દેહલીસે આયા વહાં,
 વો અજનાસ દેહલીકે લાયા વહાં.
 મુબેદાર કે વો સો ગીઝમતમેં આચે,
 કહં નઝર સરકાર સોગાત લાચે.
 જી નવાબને ઉસકી તઅઝીમ કી;
 ઉતરને કી જાગા સો તસલીમ કી.
 પઠાનને ઉસી જાપે કીતા કરાર,
 દો માહ ઉપર ચન્દરોઝ શુમાર.
 વો વકતે ફજર સેર કરતા નીકલ,
 કહં રોઝ પીછે મીલી એક શકલ.

તભી ખાનને દીલમે ચેહ કી ફીકર,
 કે નહાનેકો જતી હમે તાપી ઉપર.
 કસદ કરકે પીછે ઉસીકે ચલા,
 ઉસી નાઝનીસે નહી પર મીલા.

બી રસ્તેમે વોહ નાઝની ખુશ શકલ,
 ચલી આતી આશકકો કરતી કતલ.

વો પાંઉકે ઝમઝમ બબતી ચલી,
 વો આશકકે દીલકો જલાતી ચલી.

પઠાન નાઝનીકો દેખ તાપી ઉપર,
 અકલો હોશ ઉસકા ઉડા ચર બસર.

પાનીપઠ વો કપડે ઉતારને લગી,
 હુસ્નો નાઝ અપના બતાને લગી.

ઓડા સાડલાયા જો સર પર ઝમીન,
 જુદા કર બદનસે રખા બર જમીન.

ભી કિનખાબ જો અતલસકા કસ કસ થા,
 સીને પરસે કર દુર નીચે રખા.

લીખાસ તન ઉપરસે કીયા સબ જુદા,
 ઝમીં પર દેખાં જુ કે ઉગા ચંદા.

સીનાથા-ઉસીકા સો મખમલ મીસાલ,
 ભી થા મખમલલી બીચ સીનેકે બાલ.

દો પીરસ્તાન સીનેકે શુલઝાર થે.
 જયસે ખીચ ખાગોં કે અનર થે,
 વો અપને બદનસે લી કપડે ઉતાર,
 નંગે સર આપકો કરી એક ખાર.
 નહી ખીચ જાકર વો નહાને લગી.
 અપને સરકે ખાલાં લીગાને લગી.
 પઠાન દેખતે તલ મલાને લગા,
 ખીરહુ ખીચ દીલકો ચલાને લગા.
 નદીકે ઉપર ખાન જા કર ખડા,
 નઝર નાજની પર નીગેસે ધરા.
 દેખા ખાન ઉસકો દીવાના હુવા.
 અકલ હોશ ઉસકા રવાના હુવા.
 અકલકી શમઆકો પવન જળ લગા,
 શમઆ ઉસકે હાતોંમેં રેહુ ન સકા.
 અકલ આદમીકી શમઆકી મીસલ,
 કરે આદમીકો ઇશક બે અકલ.
 દીવાના હુવા દેખ મસકા જમાલ,
 ન દેખીથી જગમેં ઉસીકે મીસલ.
 ખીહરકી ઉસે લગી આકર પવન,

ન કર ચો જવાના કીસીસે લગન ?
 પઠાન અપને દીલમે' કીયા ચે ફીકર,
 કે ઇસ નાઝનીસે કરું કુછ હુનર.
 ઉસી વક્ત ચો નાર નહા કર ચલી,
 અંદર ઉસ જવાંદે લગી તલમલી.
 ઉસી પાસ જા કર કીયા ચે અરઝ,
 કે અયે નાઝની મુન તુ મેરી ગરઝ.
 દરદ દીલકા મેરે સુનાઈં તુજે,
 સીના ખોલ અપના બતાઈં તુજે.
 સબી દીલકી બાતાં કહું મએં ઇતાલ,
 કે અય નાઝની તું હયે સાહેબ જમાલ.
 મેરા દીલ તેરેપર હુવા હએ લંવર,
 તેરે બીન અકેલા ન જાઈં કીધર,
 તુજે છોડ મુઝકો તો જના નહી,
 મુજે દીલ લગાના કીસીસે નહીં.
 તુ હય કીસકી લડકી મુજે દે બતા ?
 મેરા ચોર તેરા જી હુવા એક થા.
 તું હય શાહઝાદી વ યા હય ખરી,
 તેરે નૈન દેખે હયં જાહુગીરી.

ઈશકકા તું ડાલી ગલે ખીચ દામ,
 અકલ હોંશ મેરા છુટાયા તમામ.
 કીયા દીલકો મેરે મઝે તુજ પર ફીદા,
 પલક એક તુજસે ન હુંગા જુદા.
 મેરા આજ તુજસે બડા કામ હય,
 તેરા દેખના મુજકો આરામ હય.
 ગનીમત તેરા બોલના એક સુખન,
 તેરે બોલનેપર ફીદા બનો તન.
 હુવા હું મઝે બુલબુલ તેરે બામકા,
 નીશાના હય દીલ પર તેરે દાગકા.
 યે સુન નાઝનીને દીયા યું જવાબ,
 ગુસ્સે હોકે બોલી તબી યું શીતાબ.

જવાબ નાઝની ૧

અરે તુરક બ તું ચહાંથી પશો ?
 સુવા તું ધુતારો મુને ક્યાં મલો ?
 કે તેમબેગખાને બે પડશે ખબર,
 બશે જીવ તારો ન રેહશે વકર.
 તારો કેડો લઈને બ તારે સરે,
 ચહાંથી નહીં કાજ તારો સરે,

નીકર જા યહાંથી મુવાં તુ તુરક ?
 નહીં તો નદીમાં થાશે તું ગરક.
 મારો કેટો મુકી દે અય મુરખ પઠાન,
 નહીં તો તારો આજ જાશે પરાન.

સવાલ પઠાન ૨

પઠાનને કહા નાઝનીકો પુકાર,
 તુજે દેખ કર મઝે હુવા બે કરાર.
 ગઈ જાન મેરી તેરે હાથમે,
 લે જાઉંગા મઝે તુજકો મહેલાતમે.
 ન કર જહોત રસવાઈ અય શુલખદન,
 ફીદા સખ હૈ તુજ પર મેરા જાનો.
 તેરે પાસ કરતા હું મેં ઇલતીમાસ,
 ન કર મેહર અપનેસે મુજકો નીરાસ.
 સીતાબીસે બોલો તુમે એક સુખન,
 કે મુજ નીમબીસગીલકો હોવે અમન

જવાબ નાઝની ૩

કહું છું જાવા દે યહાંથી પઠાન,
 સમજ કેમ મેલી થયો છે અંજાન.
 જો તેગબગખાં છે શેહરનો નવાબ,

હુટસે તુને ને કરશે ખરાબ.
 ગધેડે ચહકાવી તુને મુકશે,
 તારી મુછ તોડી મોહમાં મુકશે.
 જગતમાં તારો માન રેહશે નહીં ?
 સીયાનો તુને કોઈ કેહશે નહીં.
 તું ક્યાનો છે રહેવાશી મુરખ પઠાન ?
 જશે જીવ તારો ન રેહશે પરાન.

સવાલ—પઠાન ૪.

ગુસ્સે હોકે ભાલા ગજબસે પઠાન,
 નહીં જાનતી મુજકો તું અય અંજાન.
 તું ઉસકી હીમાયત મુજે મત બતા,
 કે નવાબખી મુજકો હય જાનતા.
 તું જાતેં ચે કરતી હે સખી રાંડકી,
 વો કયા પશમ તોડેગા મુજ ડાંઠકી,
 મુજે જીવ જાનેકી નહીં હયે ફીકર,
 ચહાંસે લે જાઉગા તુજકો પકડ.
 તુ સુન નાજની મુજકો મરના કબુલ,
 બીરહસે ગયા ઝીંદગાનીકો બુલ.
 મુહા અબ રખેગા જો મેરી શરમ,

તુ હો જા શીતાળીસે મુજ પર નરમ.
 મએ આશક હુવા હું સો તેરે ઉપર,
 ન જાઉંગા હરગીઝ તુને છોડ કર.
 તુને છોડ કર અબ મએ જાઉં કીધર,
 પરી તુજસી કહાંસે મએ પાઉંગા ફીર.

જવાબ—નાઝની પ

કહા નાઝનીને અરે જે ખબર,
 તું ફેડીશ માથું હું જમશ ઘર.
 મારો કેડો પકડીને જમશ કીયાં,
 કે તેગબેગખાં છે જે સુખો ચહાં.
 એવી વાત સાંભળશે ચહાંનો નવાબ,
 તુને લેશે લુટીને કરશે ખરાબ,
 મારા બાપ માને જો પડશે ખબર,
 તો થામશ લુટો ઘનો વકર.

સવાલ—પઠાન ૬.

લલકા કર પુકારા તબી યું પઠાન,
 મુનેગા અગર બાપ તેરા બયાન.
 સચી વાત કેહતી હય તું નાઝની,

હમારા ખુદા હય ને સાડેખ ધની.
 તેરે બાપકી હયે બહોત બદ શકલ,
 અબ્લ દેખ ઉશકો કરૂંગા કતલ.
 અરે નાઝની સુન તુ મેરા સવાલ,
 તેરા બાપ લોડેગા બઝલું કે બાલ.
 નહીં હું મયેં ડરતા તેરે બાપસે,
 તેરા બાપ ના ચેગા મુજ તાબસે.
 ખુદા એક વાહીદસો હયે ખુલ જલાલ,
 બરોસા ઉસીકા મુજે ફુલ હાલ.
 તબ્વકકલ મેરા હયે ખુદાકે ઉપર,
 ન બાઉંગા હરગીઝ તુજે છોડ કર.
 મગર છોડ ચલ અબ ચહાંસે શીતાબ,
 ઇશક બીચ તેરે હુવા હું ખરાબ.
 જલા મત તું આશકકો અયે બે વફા,
 જલાનેમેં આશકકે નહીં કુછ નફા.
 જલાયા ને લેલીને મજનુકા માન,
 તો લેલી વ મજનુકે કીસ્સે કો સુન.
 આખર લે કે લેલી કો મજનુ ચલે,
 કે મઅશુક લેલી કો મજનું મીલે.

જ્યસી તુરખાતુને મોહની ન હલ,
 મગર અબ્બડ મઅશુક લેતા સંભાલ.
 મહોમદ થા આરીફ ચોર ખાતું મુકીમ
 મુકીમ ચોર આરીફ હુએ મૂસતકીમ.
 પૂના કર અપસકો ફના કર ઉસે,
 બકા બીચ વાલીલ હો દોનું બસે.
 અએસે બહોત આશકવો મઅશુકકો,
 મીલે હય વો આખર હમ આગોશ હો.
 જહાનેમે આશકકે હોગા અઝાબ,
 અએસા કયું તું મુજકો લય કરતી ખરાબ ?
 કે આખીર કે દીન પર તું કર લે નઝર,
 સખત હય કયામત તું કીજ્યો ફીકર ?
 કયામત સલોં કે ઉપર આયગી,
 જહાન્નમમે જગેહ જો તું પાયગી.
 જલેંગે જહાન્નમમે સખ કાફરાં,
 મુસલમાન જન્નતમે પાવે અમાં.
 ઇસી વાસ્તે તુજકો કહેતા હું મયેં,
 મુસલમાન હો જ તું દીલ જાનસે ?
 હુવા હું દીવાના તેરી ચાલ પર,

નગર નાઝની કર મેરે હાલ પર
 તેરે ખાગ્યા મએં ને ગુલગુલ હુવા,
 અકલ હોશ અપના રવાના હુવા,
 તેરે ગુલકી ખોંચી મગઝમેં મેહકાર,
 પ્રંસા હામ તેરે મેં આશકાર.

જવાબ—નાઝની ૭.

તું થેલો થયો છે અય મુરખ પઠાન,
 સમજ કેમ મેલી થયો છે અંબાન ?
 મૂરખ મુક તારી કરામાતને,
 જૂંઠા કેમ કહો છો હીંદુ જાતને ?
 હીંદુ જાતમાં છે સૌ મોટો ધરમ.
 નાગર જાત બધામાં ઘની છે ઉત્તમ.
 ધરમ છે અમારો બધામાં સરસ.
 મીયાં કેમ જાણો છો અમને નરસ ?

સવાલ—પઠાન ૮

કહો તબ પઠાન્ને કે સુન નાઝની,
 કહું મંચ ને તુજકો તું સુન પદમની.
 તુમહારા ધરમ હયે સલોં મેં ખરાબ,
 જહાન્નમમેં તુજકો સો હોગા અઝાબ.

નાગર જાતમેહએગી બહોત બદ રસમ
 કે દુષ્તર પે લેતે હએ દામો હીરમ.
 નહીં કામ અએસા મુસલમાનમે,
 વોહ કરતે હૈ નેકી સો હર આનમે.
 કે દુનિયાંકી દવલત હએ જરબાદ બાદ,
 હય ઉકળાકી દોલત હમેશા ખુસઅદ.

જવાબ—નાઝની ૯

સુના નાઝનીને યે દે કરકે કાન.
 હયા મુકી વેલો થયો છે પઠાન ?
 અરે ખાન સાંબલ તું મારી અરજ,
 સનેપાતનું શું થયોછે મરજ
 હકીમ છે શહેરમા વઘઈ પુછ તું,
 જોસડ દેશે તને સનેપાતનું.
 સાચી વાત કહું છું ચાલ્યો જા ધરે ?
 નહીં માથું તારૂં ઉડી જાય રે.
 તું વેલો થયો છે અરે બે અકલ,
 ફરી છે તારી આજ માધાની કલ ?

સવાલ—પઠાન ૧૦

કહા તબ પઠાને શો હે બે હીબબ,
 કીયા તેરી મોહબબતને મુજકો ખરાબ

ગઈ પાસ તેરે હજી મેરી અઠલ,
 અરી નાઝની દેખ તેરી શકલ.
 શકલ તેરી પર મેંએ શો બુલબુલ હુવા,
 તેરે સાથ લગી હજી દીલકી મયા.
 જો બન આવે તુજસે વો તદબીર કર,
 આશક હોવે સઝી શો તદબીર કર.
 લીખા જો અજલમે વોહી હોવેગા,
 ઝીયાદા ન કમ હસમે કુછ હોવેગા.

જવાબ—નાઝની ૧૧

તારે હાથ આવવાની હું તો નથી,
 છું પુંજું છું હનમાન મોટા જતી.
 વહી લાજ રાખે છે મારી ધની,
 કે મહાદેવ જેવો છે મારો ધની.
 ન આવવાની હું છું તારે હાથમાં,
 મુરખ જા તું ચાલ્યો તું વાટમાં ?
 તેને માટે કહું છું તુને એક વાત,
 ખરાબી ન કર તું પઠાન નેક જાત ?
 મારો સસરો છે ઘણો કામ ચાખ,
 તુને ગામ આખામાં કરશે ખરાબ.

સવાલ—પઠાન ૧૨

તું બસ કર બાત અથ નાઝની ?
 તેરે બાપ સુસરેસે ડરતા નહી,
 તેરા બાપ સુસરા ન યાંહાંકા નવાબ
 નહીં ઉસમેં તાકત કે દેવે જવાબ.
 અઝાબોસે ઈશકે મેઝેં ડરતા નહી,
 ખીના મઝોત કોઈની મરતા નહી.
 મરૂંગા અગર મઝે જો હકકી રઝા.
 વ લેકીન તેરેસે ન હુંગા જુદા
 મરૂંગા તો તુજકોબી લે જાઉંગા,
 કે પનપાર હોકર સો જલ જાઉંગા.
 ઈશકે ખીચ મરના હઝે મુજકો કબુલ,
 તો આશકકા મતલબ સો હોવે હુસુલ,
 મરૂં ગમ તેરે ઈશકે જો બીતર,
 તો હોંગે મેરે કામ સબ ખુબતર.
 મઝેં પરવાના હું તુજ શમઆ કે ઉપર,
 શમાઆં પર તેરે જાન હુંગા મગર.
 તેરે પાસ મરના હઝે મુજકો સવાબ,
 વ યા તુજકો યહાંસે લે જાઉં સીતાબ.

જવાબ—નાઝની ૧૩.

અરે ખાન એવી ન કર વાતને,
 ન કર વાત એવી તું કેસર કને.
 કેસરનાથ ઉપરથી કેટલા જવાન,
 મુરત શહેર માંહે ગયા છે પરાને.
 કેસરને તમે આજ જવા દીધો ?
 યાદ હોય દીલમાં તો સમજી લીધો,
 કેસરને જવા દ્યો ને રાખો ભરમ ?
 નહીં તો અમારો ન રહેશે ધરમ.

સવાલ—પઠાન ૧૪

જઅફરખાન બોલા કે સુન અથ પરી,
 તેરી બાત મુજકો લગી ખુશતરી.
 તેરા નામ કેસર સુના આજ મયં,
 કે જઅપૂર વ કેસર સો એક જાત હયં
 કે હયે વાહ વાહ નામ કેસર તેરા,
 જઅફરખાન હય નામ રવશન મેરા.
 કેસર જોર જઅફર હોનુ એક હય,
 તુમહારા હમારા અસલ નેક હય.

લલા આજ તુને બતાયા નીશાન,
 હમારા તુમહારા ઇસમ એક જાન.
 મેરે સાથ અબ તુમ શીતાબી ચલો,
 કસમ રબકી હય તુમ ન ઝલકા કરો.
 કસમ ખાકે ખેંચા હય તબ હાથકો,
 ઇંચા તરફ અપને સુનો ખાતકો.
 કેસર જઅફર શુલેશુલ ઉગાર,
 ગલે બીચ રાખુંગા કરકે સીંગર.
 સદા મેરે દીલકી તું દીલદાર ચાર,
 અયે જઅફરાની શુલેશુલ બહાર

જવાબ—નાઝની ૧૫

સમો રાખ મુરખ તારા હાથને,
 અલટ છાંટ લાગે છે અમ ઝાતને.
 તાપી પુજવાનું મેલું હું આજથી,
 નહાવા ન આઉં બીચું લાજથી.
 લાગે લાજ મુને એવી વાતમાં,
 જનમની કુંવારી હું નાગર ઝાતમાં.

સવાલ—પઠાન ૧૬

કહા તબ પઠાનને કે સુન કાન ધર,
 ફીસી તૌર હીલમેં ન કર તું ફીકર ?
 નહાનેકા આવે હય તેરી બલા,
 કે ઘર બીચ તુજકે હય નહાંના બલા.
 ખાસે મહલ મેરે ને ખાસે હરમ,
 નીલહાવે તુજે આખ કર કર ગરમ.
 વાહી બરકે પાની નેહલાવે તુજે,
 જુલેમેં બીઠાકર મૂલાવે તુજે,
 કે હય હૌઝ બડી મેરે મેહલમે,
 દેખો બાગ બાડી સો ખુશહાલમે.
 વહા ઘરમેં લોંડી સુનો ચાર હયં.
 સહા તેરી ખીદમતમેં હાઝર રહે.

જવાબ—નાજની ૧૭.

બલી તારી લોંડી બલે તારો ઘર,
 અકરમી મુવા તું અરે બે બખર.
 બલે તારો જુલો ને તારો હરમ,
 મુકી લાજ તેં તો મુઆ બેશરમ.
 લોંડી હરમ તારો બતા મત પઠાન,

મારો કેરો દે મેલ તું બહુ શુભાન
નાગર ઝાત માંએ છે એવી રસમ,
નદીમાં ન્હાવાનો છે મોટો ધરમ.

નદીમાં ન્હાવાને ન હું આવતી,
બીપત પડશે માથે ન હું જાનતી ?
કુંવારી છું બાલક વરમ બારની,
કળીલામાં મોટી છું ઘર દારની.

સવાલ—પઠાન ૧૮.

કળીલા તેરા તું મુંજે મત બતા,
નાગર ઝાતસેં કયા પથમ દુટતા.
હઝારોમેં બસ હું અકેલા પઠાન,
પલક મારનેમેં ઉડાઉ નીશાન.

કતલ કરકે ઉનકો પીછે મયં મરૂં,
મયં મરનેકો આયા અભો કયા ડરૂં.

ઇસી જાપે મરના મુંજે હમ કબુલ,
કીયા ઇશક તેરને મુંજકો મહુલ.

યકીન જાન હરગીઝ ન છોડુ તુને,
તેરે સાથ મરના સો હોગા મુંજે.

જવાબ—નાઝની ૧૯

હરીનાથ પ્રભુ છે વાંકો પઠાન,
 કમરમાં કટારી ખસે છે કમાન.
 ધરમનાથ મહાદેવ આસાપરી,
 વીપત પડશે એવી ન હું જાતતી !
 અરે ખાન સાંભળ તું મારો ઝીકર !
 મએ પુણ્યા છે દેવતા ને મોટા પશ્ચર.
 તેણે લાજ રાખી છે મારી ઘણી,
 વીપતથી મુકાવે છે એવા ઘણી.
 એવી વાત જાણી તું શું આવશે.
 માથો તારો પલમાં કપાઈ જશે.
 તેને માટે કહું છું મને મુક તું ?
 એવાં કામ ભુંઠાથી અળ ચુક તું ?

સવાલ—પઠાન ૨૦

દીયા તળ પઠાન સો યું કર જવામ,
 હીંદુકો મુસલમાન કરના સવાળ,
 શીતાળીસે કલમા નખીકા કહો,
 પૂરામોશ દીલમે ઝરા ન રહો.
 મુસલમાં જો તો હોવે શરફ,

કુદર છોડ આવે નળીકી તરફ.
તેરે બાપ સુસરેકી મતકર શીકર,
મેરે ઘરકે અંદર તું ચલ એશ કર.

જવાબ—નાઝની ૨૧

નાગરની જો હું છું છગેલી મોહન,
મુસલમાન તમે છો હૈયાના કઠન.
અકલ હોશ તુમ મેં રેખી ઘની,
તમે છો મોટા ને હું છું નાની.
ફીદા છે તારા પર ચે મારો પરાન.
કરું આજ કુરબાન મારો જીવ જાન.
કળીલા કુટુંબથી હું નોખી પડી !
આપો મને દીલથી હવે દીલગરી ?
અરે ખાન સાંભલ તું મારી અરઝ,
બીજી ઈસતરી તુમ ન કરના ગરઝ.
એવી વાતનો તુમ મને કૈલ દીયો,
તો કુરબાન તુમપરછે મારો જીયો.

સવાલ—પઠાન. ૨૨

કહા તબ પઠાન્ને કે લે કૈલ તુ,
સીતાબીસે કલમા અમી બોલ તું.
તેરી ખાત મુજકો સભી હય કબુલ,
વસીયત તેરીકે ન જાઉંગા બુલ.

કસમ મુજહુકો ઉસકી જો વાહીદ ખુદા,
હજે ઉનકે હયં જો નખી મુસતપ્પા.

મયં તુજહ બીન કીસીસે ન ચારી કરૂં,
તેરી યાદ દીલમે હમેશા ધરૂં.

કીયા કોલ હરગીઝ ન પીછે ફીરૂં,
ખુદા ચોર નખીસે હમેશા ડરૂં.

જીને અરશો કુરસી સીતારે કરે,
બનાકર ઉન્હોંમે યે સારે જડે.

જવાબ—નાઝની. ૨૩

ચેહી ખાત સુન નાઝની ખુશ હુઈ,
મીયાં તારી વાતો ઉપર હું મુઈ.

તમારી યે આદર ઉઠાચો મને,
મંગાવીને ડાલી બેઠાચો મને,

મુસલમાન મુને કરો આજ તુમ,
મેલું આજથી હું મારો ધરમ;

તમારા મુલ્તાને તેડાચો તમે.

મુસલમાની સરતોં બતા મને,

પઠાનને વહીં એક હબશી શુલામ.

સુનો તુમ કે ઉસકાયા યાકુત નામ,

પઠાનને સો યાકુતકે યું કહા.

સીતાબીસે આખુંદજીકે લા ખુલા,

કહે જાકે આખુંદજીકે મેરા સલામ.

બઝાં અરઝ કરના એ મેરા પયામ,
 વો ચાકુત બહાંસે રવાના હુવા,
 શીતાબીસે આખુન્દકે પાસ બ.
 કહા ઉસકે ખાવીંદકા અવ્વલ સલામ,
 બઝાં સરગુઝેરતા કીયા સબ કલામ.
 ચલા વાંસે ઝૂંદી વો મુલ્લા ગકુર,
 બહમરાહ : ચાકુત ખાનકે હુઝુર,
 બબ લાકે આદાબ બયઠા વહીં,
 મયાં સબ સુનાયા હયે ઉસકે તઈ.
 અગર હો ઇબ્તજત તો ઇસલામપર,
 લાઉં મયે ઇસકે મુસલમાન કર.
 મદદ તુમ કરો ઉસ્કી ઇસ આનપર,
 એ અવરત હય આતી સો ઇમાનપર.
 મુસલમાન હોતી હય દીલોબાનસે,
 વો ચાહતી હય નીસબત બઅફરખાનસે.
 બઅફરખાન ઉપર વો કુરખાન હય,
 સાખીત દીન ઉસકાબી ઇમાન હય.
 કહા તબ હય નવવાબ મુલ્લાકે તઈ.
 કે શાહીદ હું મયાંલી ઉસી કામમે,
 મુસલમાન કરના ઇમે હય સવાબ

અથસે કામ અન્દર ન કરના હીજળ,
 અગર મીલ કરે કાફીરાં કીલો કાલ.
 શેહરસે ઉન્હોંકો મયં દુંગા નીકાલ.
 કરો જાકે આખુંદ સાહેબ બલા.
 કે હય કામ નેકીમે મેરી રખા.
 શીતાબીસે જાકર કરો કાર ખચેર,
 ન કયો તુમ કાર નેકીમેં દેર.
 ચે સુન ખાત આખુંદ વહાંસે ચલા,
 જઅફરખાનકો આકર ખુશીસે મીલા.
 સુરત શહેર સારેમેં ફેલી ખખર,
 ઉઠા ચરચા ઉસકા સુનો ઘર બધર
 મીલે કાફીરાં સખ શેહર કે તમામ,
 જઅફરખાંસે લડને લગે લા કલામ.
 પઠાન ચોર નાગરમેં ઝમઠા પડા,
 લડાઈકે ઉપર સો લશકર ખડા.
 ઇધરસે ચે નાગર ઉધરસે પઠાન,
 સીપાહીને લશકર લગાચે નીશાન.
 લડાઈકો જાકર સો મચેદાનમેં,
 ખડે જાકે મચેદાંમેં હો સામને.
 સબી દેખ મુસલમાકો બાગે કુશર,
 કીચે જાકે સરકારમેં યું પુકાર.

કહા જા ઉઠોને સો દરબાર કે,
 હમારી અરજ સુન અય સરદાર તું.
 સુરત શેહરમાં ચે થયો છે જુદમ,
 મુસલમાન યહાંના કરે છે હુકમ.
 મુસલમાન એવા અકારા થયા,
 બધી જાત હીંદુ નાહરા થયા.
 અમારે રહેવાનો ન રયો છે ધરમ,
 કહેવામાં ન આવે છે દીલનો મરમ.
 તબી ઉંકુ અયસા કહા હય નવાબ,
 કે કયા જુદમ હય તુમ્હે કેહડો શીતાબ.
 હમારે શેહરમે જુદમ નહીં જરા,
 તુમારે ઉપર કયા હુવા માજરા.
 ખુશીશે અપસકે જો લાવે યકીન,
 મના જો કરે તો હોવે વો લખન,
 સખ દીનોસે દીન મોહમ્મદ હયે સચા.
 ઇસીમે જો આયા યકીં વો બચા.
 મના કયું કરે જો મુસલમાન હયે,
 અગર ઉસકે સાબીત જો ઇમાન હયે.
 બી મુલ્લા ગપુરને નીકાહ તબ પડહે,
 મતાલીબ સબી ખાનકે હાસીલ હયે.

સરોપા ઝરીંકાબી ઘોંડા મંગા,
 બહોત માલો ઝર ઉસ્કો દીગર દીંયા.
 સવાર કરકે ઘોડેપે રૂખસત કીયા,
 મુઠ્ઠા તબ ખુશી હો રવાના હુવા.
 બજે શાદીયાને હચે સુરત મને,
 શેહરકો કીયા મેઝબાની ઉન્હે.
 શરફ હચે મુસલમાંકા સબપર ઉતમ,
 અય હામીદ કીરસે કે તુ કરહે ખતમ.
 કીસ્સા નાગરીકા સુનાયા અસલ,
 કીયા ઉસ્કે ઉપરસે મચે ન નકલ.
 બનાયા હું કીસ્સા બડે શોકસે,
 લતાફત નઝાકતકે પુરઝોકસે.
 લીખા ઇસકો મચે ને સો અંજારમે,
 મહીને મુબારક સો રમઝાનમે.
 જો તારીખ રમઝાંકી થી બીસર્વી,
 વોથી નેક સઅત સુનેા પાક-દી.
 અય હામીદ ખસ અબ તુ બકવા નકર,
 પુરા કર તું કીસ્સા અબી ઝુદતર.
 નકર ઇસકે આગે ઝરા કુછ કલામ,
 નબીપર તું લેજ અબ દરૂદો સલામ.

તમામ શુદ.

તૈયાર હય.

તૈયાર હય.

હૃદયતુલ્ય મુસ્લેમીન યાનેઃ જરૂરીયાને દીન

દરેક મુસ્લેમીન ભાષાઓકે પઢેનીકી જરૂરી હય. કી. ૦-૧૨-૦

ગજરામાફની મહેાટી વાર્તા. ૦-૮-૦

ગુજરાતી ગાયનમાળા ૦-૨-૦

ફેનાઆફ ગાયનમાળા ૦-૪-૦

મહેફીલની મહારાણી ઉફે બોલતી ફેનાઆફ ૦-૮-૦

સંતસમાજ ભજનાવળી (મહેાટી) ... ૧-૦-૦

ભજન સાગર ૦-૮-૦

ભજન ભંડાર ૦-૮-૦

સદેવંત સાવળીંગા (આફ ભવની વાર્તા)... ૦-૮-૦

ગુલબંદાવલી વાર્તા મહેાટી (સચીત્ર) ... ૦-૮-૦

ગઝલે હિન્દ (ભાગ ૧થી ૨૪) ૦-૮-૦

એ સીવાય બધી જતના પુસ્તકો મળવાનું ઢેકાણું:-

કાગઝી મહમુદ એન્ડ મહમદભાઈ

બુકસેલર એન્ડ પબ્લીશર.

ટાવરરોડ, અલાયાની વાડી સામે, સુરત.

